

Referat fra møde i arbejdsgruppen for gartneri- og planteskoleplanter 2. marts 2023

Tilstede: Naja Ritzau (Dansk Gartneri), Lene Christensen (HortiAdvice), Per Boisen Andersen (Danske Havecentre), Torben Leisgaard Danske Planteskoler).

Fra Landbrugsstyrelsen (LBST): Jeppe Rendbæk Andersen, Lis Tanderup Stenstrup, og under pkt. 4: Jørgen Christian Søgaard Hansen, Christine Gundelach Rannes.

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden.

Dagsorden blev godkendt.

2. Meddelelser

LBST har erfaret, at mange virksomheder ikke er tilmeldt styrelsens nyhedsbreve, hvor en væsentlig del af kommunikationen om blandt andet ny lovgivning og nye krav til kontrollen viderefremmes til erhvervet. Arbejdsgruppen var enig om, at branchen skal opfordres til at tilmelde sig styrelsens nyhedsbreve via branchens egne fagblade og nyhedsbreve. LBST udsender en tekst, der kan anvendes hertil.

LBST anvender i dag E-boks ved meget vigtige beskeder til erhvervet, hvor der eksempelvis stilles nye krav, som virksomhederne skal efterleve, information om ny lovgivning mm. Udsendelse af E-boks beskeder til erhvervet er meget ressourcekrævende og skal derfor overvejes fra gang til gang.

Der har været flere fund af karantæneskadegørere siden september 2022 og frem til i dag, hvilket er atypisk. Tidligere har der været langt mellem fundene og sjældent mere end et udbrud om året. Skadegørerne ser ud til at være kommet med materiale fra andre lande og det er derfor vigtigt at være opmærksom på oprindelsen af materialet og de nye risici, der er forbundet hermed. Lene Christensen opfordrede til, at virksomheder med fund benyttede sig af at have en bisidder med. Hun havde været bisidder på en af sagerne og dermed sikret, at den pågældende virksomhed fik sparring vedrørende håndteringen af udbruddet.

3. Aktuelle sager vedr. EU-regulering.

3.1 Ny plantefororderingsforordning (PRM)

Det udleverede bilag 3.1 blev gennemgået af LBST: Kommissionen arbejder på et forslag til en plantefororderingsforordning, der skal samle de 12 markedsdirektiver for bl.a. sædekorn, kartofler, vin og relevant for denne gruppe: formeringsmateriale af frugtplanter og frugtplanter,

formeringsmateriale af grøntsagsplanter og grøntsagsplanter, samt prydplanteformeringsmateriale. Det nye udkast vil efter planen blive præsenteret for medlemslandene den 7. juni 2023, hvorefter det skal drøftes på rådsmøder.

Det er vigtigt at komme i gang med arbejdet tidligst muligt og vi bør derfor allerede nu overveje om der er behov for ændringer til den eksisterende lovgivning: Skal vi eksempelvis helt opgive kravene til prydplanteformeringsmateriale? Er der behov for nationale særregler, dvs strengere krav til eget materiale eller behov for ændringer i fht sortslisting. LBST spurgte ind til, om vi overhovedet skulle have særlige regler for denne type materiale.

Branchen mente, at virksomhederne er meget opmærksomme på kvaliteten fra leverandøren uanset reglerne, og at de ville afbryde samarbejdet med leverandøren, hvis kvaliteten ikke var for dårlig. LBST bemærkede, at det forudsætter, at man kender producenten og spørgsmålet er om det altid er tilfældet ved omsætning af importeret materiale eller materiale fra nye leverandører. Her sikrer markedsdirektiverne minimums krav til kvaliteten, som også gælder for materiale importeret fra tredjelande, idet der er krav til ækvivalens i fht EU-materiale.

LBST spurgte ind til, om den nuværende undtagelse fra kravene vedrørende vinplanter fortsat giver mening, nu hvor der i stigende grad dyrkes vin i Danmark. Tilbage meldingen var, at de planter, der anvendes i produktionen udelukkende leveres fra Tyskland (tyske sorter) på nuværende tidspunkt, så der er reelt ikke en produktion af dansk formeringsmateriale. LBST vil undersøge, om undtagelsen bør ophæves for Danmark. Branchen nævnte, at SEGES er begyndt at opfordre til at producere vin, f.eks. som alternativ til juletræer.

LBST opfordrede arbejdsgruppen til at melde tilbage, hvis de har ønsker til ændringer i forhold til de nuværende krav. Det behøver ikke være med konkrete henvisninger til reglerne, men kan også være eksempler på krav, der fører til besværlige arbejdsgange eller nye områder, der bør inddrages.

LBST vil løbende inddrage arbejdsgruppen i drøftelserne om PRMen.

3.2 Evaluering af de nye regler for plantepas

I 2021 blev der via en spørgeskemaundersøgelse gennemført en evaluering af det nye plantepas-regime. Resultatet pegede på en række områder, der bør drøftes yderligere, eller hvor der er behov for ensretning. Emnerne: placering af plantepas på handelsenheden, flere botaniske navne pr. plantepas og handel over internettet blev drøftet på Kommissions arbejdsgruppemøde i november 2022 og konklusionerne herfra blev drøftet.

Branchen nævnte, at det var svært at se logikken i, at der skal plantepas på forsendelser ud til slutbrugeren ved internethandel, hvor tredjepart (fx GLS eller Postnord mv.) udbringer varerne, når det samme ikke er kravet ved anden salg til den endelige bruger. LBST var enig i, at der generelt mangler undersøgelser af de plantesundhedsmæssige risici ved internethandel sammenlignet med den fysiske handel og at de nye regler netop giver mulighed for at indsamle data, der kan bekræfte effekten.

LBST nævnte en tysk undersøgelse, hvor man havde købt planter i webbutikker i tredjelande. Af de over 1000 sendinger havde en del ikke overholdt kravene til plantesundhedscertifikat og der var fundet karantæneskadegørere i et mindre antal sendinger. Flere af sendingerne var sendt under andre skattekode f.eks. som legetøj og dermed ikke opfanget i importkontrollen. Det havde været svært at spore forsendelserne.

På Kommissionens arbejdsgruppemøde havde et medlemsland foreslået, at kravet vedrørende plantepas på sendinger til slutbrugeren afskaffes, mens kravet om registrering af webbutikken bibeholdes. Det generelle krav om plantepas på planter til plantning solgt business-to-business vil gælde ved salg fra leverandøren til webbutikken og dermed sikre sporbarhed til leverandøren. Det vil dog kræve ændringer i lovgivningen, så det bliver muligt at registrere webbutikker og gennemføre stikprøvekontrol, selvom de ikke omsætter planter med plantepas. Der var enighed om, at LBST støtter op om at se på de muligheder, der ligger i forslaget.

Medlemsstaterne mente generelt ikke, at der var de store udfordringer med at påføre plantepas jf. de nye regler. I nogle tilfælde er der dog udfordringer med at sætte plantepas på sammenplantninger, ligesom visse medlemsstater tillader, at et plantepas kan dække en hel lastbil med mange forskellige plantearter, forudsat planterne sælges til videredyrkning hos samme producent.

LBST oplever engang imellem, at virksomhederne påfører forkert navn under punkt A på plantepasset fx dansk navn eller "MIX" i stedet for det botaniske navn.

LBST har også haft udfordringer med at finde og dokumentere virksomheder, der sælger direkte til den endelige bruger, men som også sælger sporadisk til kirkegårde og anlægsgartnere, hvilket gør dem registreringspligtige. Branchen mente, at anlægsgartnere typisk har en konto hos havecentre, så det burde være muligt at spørge ind til.

Branchen nævnte, at der kan være en udfordring i forhold til at gemme plantepasoplysningerne, når plantepasset er trykt på følgeseddel frem for faktura, hvor der allerede er krav om opbevaring i hht. SKAT. Arbejdsgruppen vil derfor opfordre til, at plantepasoplysningerne fremgår af fakturaen.

4. Aktuelle sager vedrørende avls- og omsætningskontrollen.

4.1. Status på implementering af operatørkompetencer.

Virksomheder, som skal udstede plantepas, skal dokumentere, at de har den fornødne viden og kompetencer til at udføre opgaven. I den forbindelse har LBST udarbejdet E-dokumentation (Et multiple choice spørgeskema), som kan anvendes til formålet. Det vil også være tilstrækkeligt, at kunne fremvise dokumentation for deltagelse i et kursus, hvor man har gennemgået de relevante emner.

Derudover skal virksomhederne have en handlingsplan ved fund af regulerede skadegørere.

LBST har udarbejdet en skabelon til formålet, som de kan tage udgangspunkt i.

Virksomhederne har nu været igennem første runde af E-dokumentation og den efterfølgende kontrol heraf, samt fremvist en handlingsplan, hvor de typisk har taget udgangspunkt i LBST's skabelon. Ikke alle handlingsplaner er lige godt tilpasset virksomheden.

LBST oplever, at der fortsat er behov for at have fokus på at tjekke operatørkompetencer gennem dialog med virksomhederne og ved at informere via faglige meddelelser mv. Ikke alle har den nødvendige viden i fht deres produktion, ligesom handlingsplanerne ofte er for generelle og ikke tilpasset virksomheden.

LBST forventer at følge op på den tidligere gennemgang af e-Dokumentation i år og næste år lave en ny version, der er mere målrettet de enkelte virksomhedstyper fx materiale henvendt til kartoffelavlere, planteskolerne og omsætterne, som virksomhederne herefter skal gennemgå. Branchen opfordrede til, at gennemgå spørgsmålene med et kritisk blik og blandt andet undgå dobbelt-benægtelser og holde spørgsmålene i et mere enkelt sprog for at undgå misforståelser.

LBST vil nu informere de enkelte virksomheder, der er godkendte til at udstede plantepas, om at de skal identificere de kritiske punkter i produktionen og dokumentere deres tilsyn: Virksomhederne skal notere, hvornår kontrollen er udført, herunder på hvilken lokalitet, planteart, hvilke regulerede skadegørere de har inspiceret for osv. Derudover skal der være en begrundelse for, hvorfor tilsynene er udført på de pågældende tidspunkter, da det skal ske under de kritiske faser og punkter i produktionen. Oplysningerne skal ligesom plantepasoplysningerne gemmes i 3 år.

Forventningen i arbejdsgruppen er, at de færreste virksomheder har nedskrevet disse oplysninger på nuværende tidspunkt og derfor vil LBST informere de enkelte virksomheder om kravene til eget tilsyn og dokumentation heraf via e-boks snarest.

LBST mindede om, at samtlige plantepasansvarlige i en virksomhed skal have dokumentation for deres kompetencer. Derudover opfordrede LBST til at klæde øvrige ansatte, der håndterer planterne på, til at kunne genkende de relevante skadegørere. Her kan LBSTs faktaark være en hjælp. Der findes pt. ca 30 ark, men der udvikles løbende flere.

4.2. Introduktion til ny tast-selv løsning for indberetning af Gartneriernes risikodata.

LBST præsenterede ny tast-selv løsning for indberetning af gartneriernes risikodata. Formålet er blandt andet at bruge data til at lave en bedre og mere gennemskuelig oversigt over tildelingen af kontroller for den enkelte virksomhed med baggrund i den plantesundhedsrisiko som aktiviteterne udgør.

Det forventes, at det nye system vil være tilgængeligt for indtastning 15. marts, hvis det går som planlagt i forhold til de nuværende tests af systemet. Virksomhederne vil blive orienteret via E-boks, når det er muligt at tilgå systemet og der vil være tastevejledning, samt webinar til rådighed for at understøtte brugen. Det blev foreslået, at oprette en hotline i forbindelse med lanceringen af systemet. LBST vil overveje dette.

Branchen lovede at afprøve systemet, hvis de fik sendt en demo, så de kunne fungere som ambassadører, når systemet blev frigivet.

Det var planen, at sætte 30. april som frist for virksomhedernes indtastning, men branchen pointerede, at de kommende par måneder er højsæson i gartnerier og planteskoler, hvorfor deadline bør skydes til juni-juli. LBST lovede at genoverveje deadline.

Der var tvivl om, hvor planteskoleplanter passede ind i systemets plantegrupperinger (herunder definitionen af blomstrende pryddplanter) og hvordan plantenavne vedligeholdes. LBST lovede, at gennemgå grupperne på baggrund af feedback fra branchen.

5. Eventuelt

Arbejdsgruppen er enig om at møderne i gruppen fremadrettet bør ske fysisk halvårligt. Næste møde er planlagt til kl. 13-15 11. oktober 2023. Udover de fysiske møder kan der indkaldes til virtuelt møde efter behov.